

stor vægt på, at også disse diskriminationskriterier kan gennemføres i dansk ret snarligt.

Så har det været nævnt, at der med lovforslaget ikke oprettes et klagenævn, der kan behandle klager over forskelsbehandling på grund af race og etnisk oprindelse for de lønmodtagere, der ikke er medlem af en fagforening, eller hvor der er tale om en uorganiseret arbejdsgiver.

Dertil vil jeg først og fremmest sige, at direktiverne ikke stiller krav om, at der oprettes et egentligt klagenævn. Det kræves alene, at der oprettes et uafhængigt organ, der kan bistå ofre for forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. De opgaver, der skal varetages af det uafhængige organ, er ved lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder blevet placeret i Institut for Menneskerettigheder.

Regeringen finder som udgangspunkt ikke, at der er behov for at gå ud over direktivets krav for arbejdsmarkedet.

For det første er der tale om, at konfliktløsningen på arbejdsmarkedet i langt de fleste tilfælde bilægges ved mægling på arbejdspladserne og ved organisationernes mellemkomst. Den danske model er på dette punkt værd at værne om.

Kl. 11.15

For det andet vil der ofte i sager om forskelsbehandling være tale om, at sagerne vil kunne give anledning til bevistvivl. Dette vil vanskeliggøre en nævnsbehandling baseret på skriftlig sagsbehandling.

Jeg er indstillet på, at vi drøfter disse spørgsmål nærmere i udvalget, men jeg vil godt udtrykke en stille undren over, at multiordføreren for en række partier her i Folketinget finder, at der er grund til at oprette et klagenævn for arbejdsmarkedet, for det vil vel fortsat være en ambition for Socialdemokratiet og fagbevægelsen at få så mange overenskomster som muligt, også med de uorganiserede arbejdsgivere. Med overenskomsten følger jo netop det fagretlige konfliktløsningssystem, og det er vi vel alle enige om er den mest hensigtsmæssige måde at løse konflikter mellem arbejdsgivere og lønmodtagere på, uanset om disse vedrører forskelsbehandling eller andre forhold.

Jeg har også hæftet mig ved, at LO i sit hørings svar til integrationsministerens forslag til lov om etnisk ligebehandling er tilfreds med, at arbejdsmarkedet ikke foreslås omfattet af den udvidede kompetence, man i forslagens § 10

foreslår gives til Institut for Menneskerettigheder.

Men jeg vil foreslå, at vi debatterer det her under udvalgsbehandlingen og drøfter spørgsmålet om, hvem der i det fagretlige system kan tage sager op og bilægge sager.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 149: Forslag til lov om ændring af lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet. (Inddragelse af de ekskluderede sektorer i lovens dækningsområde).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

I Danmark har vi indarbejdet arbejdstidsdirektivet i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet og i arbejdsmiljøloven med tilhørende bekendtgørelse.

Der er i EU opnået enighed om en ændring af arbejdstidsdirektivet. Ændringen betyder, at en række sektorer, der tidligere har været undtaget, nu bliver inddraget i EF-direktivet.

Vi har i Danmark tradition for at lade så meget som muligt af lovgivningen på arbejdsmarkedsområdet henvise til overenskomsttaftalerne mellem lønmodtagere og arbejdsgivere. Dermed har arbejdsmarkedets parter mulighed for på en så praktisk måde som muligt at leve op til EF-di-

rektiverne, uden at Folketinget skal bestemme, hvordan hvert et komma skal placeres.

De ændringer til arbejdstidsdirektivet, som er kommet, er for så vidt dækkende for arbejdstidsloven, hvor kollektive overenskomster går forud for loven, hvis de kollektive overenskomster dækker kravene i ændringsdirektivet.

De eneste områder, der ikke er dækket af en overenskomst, er yngre læger og mobile arbejdspladser arbejdstid. Der er dog ved overenskomstaftalerne mellem Amtsrådsforeningen og Foreningen af Yngre Læger opnået enighed om implementeringen, således at direktivet ikke får konsekvenser for dette område.

Tilbage er der de mobile arbejdspladser. Mobile arbejdspladser er defineret i lovens bemærkninger, og de mobile arbejdspladser indarbejdes med denne lovændring i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet.

Det skal dog bemærkes, at størstedelen af de mobile lønmodtagere allerede er reguleret af særlovgivning og overenskomster med hensyn til pauser, natarbejde og arbejdstid. Så der vil helt ikke blive mærkbare konsekvenser af denne lovgivningsmæssige tilpasning.

Loven her kan altså betragtes som en teknisk tilpasning mellem EF-direktiverne, dansk lovgivning og overenskomsterne. Der forventes ingen konsekvenser for det offentlige og ingen eller ubetydelige konsekvenser for erhvervslivet.

Det er altså alt i alt et spørgsmål om at få de formelle ting i orden, og det vil Venstre naturligvis støtte.

Jan Petersen (S):

Vi i Socialdemokratiet tager vores medansvar for, at denne, som den lige er blevet kaldt, tekniske tilpasning kan gennemføres. Vi finder at have både lod og del i og medansvar for, at vi er nødt til at løse det på denne måde, sådan som det også tidligere har været gjort. Vi er af hensyn til et EF-direktiv nødt til at lave parallel lovgivning, fordi der ikke kan ske en fuldstændig overenskomstmæssig implementering af dette direktiv. Jeg skal nævne, at det principielt er et problem, men vi tager som sagt vores medansvar for, at vi er nødt til at løse det på denne måde, som er lidt generende for den klassiske arbejdsdeling, men som på den anden side er nødvendig for, at vi kan leve op til vores forpligtelser i EU, og med det lille udtrykkelige håb også, at vi må bekæmpe, at denne form breder sig, for det vil på lang sigt grundlæggende kunne ændre vores model.

Kl. 11.20

Jeg skal så også sige, at den tilslutning, jeg her giver til lovforslaget, også dækker Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Bent Bøgsted (DF):

Dansk Folkeparti har ikke de store problemer med det her lovforslag. Det kommer godt nok fra et EF-direktiv, men da det viger for kollektive overenskomster og betyder, at lønmodtagere beskæftiget med aktiviteter inden for vej-, luft-, sø- og jernbanetransport samt læger under uddannelse, som tidligere har været holdt ude af arbejdstidsdirektivet, nu omfattes af direktivet, har vi ikke de store problemer med at kunne støtte lovforslaget.

Lars Barfoed (KF):

Der er jo her, som tidligere ordførere også har været inde på, tale om et forslag, som implementerer nogle regler i EF-direktiver og dermed en mere teknisk ændring af reglerne. Vi kan fra Det Konservative Folkepartis side helt tilslutte os disse regelændringer i overensstemmelse med direktiverne.

Man skal selvfølgelig, når det gælder regler på det her område, altid være opmærksom på, om reglerne bliver for rigoristiske og på en eller anden måde urimeligt binder medarbejdere og ledelse på arbejdspladserne til et meget restriktivt system og ikke giver den fornødne fleksibilitet. Derfor har vi også været opmærksomme på, at der fra arbejdsgiverside i høringsprocessen har været givet udtryk for ønske om at se fleksibelt på de undtagelsesmuligheder, der er, og vi vil selvfølgelig være opmærksomme på, om man i tilstrækkelig grad giver undtagelser, der sikrer den fornødne fleksibilitet på området.

Med disse bemærkninger kan jeg give Det Konservative Folkepartis tilslutning til forslaget.

Og jeg skal hilse fra Kristeligt Folkepartis ordfører, fru Tove Videbæk, som ikke kunne være til stede her, og meddele, at også Kristeligt Folkeparti kan tilslutte sig forslaget.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, hr. Søren Søndergaard, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Jeg skal først kritisere den korte høringsfrist. Forslaget er sendt i høring den 9. januar med en svarfrist 16. januar. Det er altså ikke acceptabelt, at organisationerne får så kort tid, og jeg håber,

Beskæftigelsesministeriet vil ændre på de korte høringsfrister fremover.

Enhedslisten kan selvfølgelig støtte, at langturschauffører, togpersonale m.fl. bliver omfattet af de samme maksimale arbejdstidsregler som andre lønmodtagergrupper.

Jeg vil dog alligevel knytte en enkelt bemærkning til forslaget: Det er i lovforslaget præciseret, at de lønmodtagergrupper, som lovforslaget omfatter, ikke skal være omfattet af reglerne om pauser, natarbejde og tilbud om helbredsundersøgelse. Det skal ses i lyset af, at direktivet, som er baggrund for dette forslag, som bekendt er et arbejdsmiljødirektiv. Men netop forhold som pauser, natarbejde og helbredsundersøgelser må vel betragtes som væsentlige forhold i forbindelse med de ansattes arbejdsmiljø, også når det handler om mobile lønmodtagere. Derfor undrer det, at der er disse undtagelser i lovforslaget.

Jeg vil derfor bede ministeren give en forklaring på undtagelserne, vel at mærke en forklaring, som ikke bare er en henvisning til direktivet, da der som bekendt er tale om et minimumsdirektiv. Meningen må jo være, at alle grupper af lønmodtagere skal sikres et sundt og sikkert arbejdsmiljø.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil godt takke de partier, som kan støtte lovforslaget, og jeg vil sige til ordførerne, at vi under den videre behandling af lovforslaget får mulighed for at uddybe de spørgsmål, som har været rejst her under debatten i dag.

Forslaget har jo først og fremmest til formål at gennemføre ændringsdirektivet til arbejdstidsdirektivet i dansk ret.

Til fru Line Barfod vil jeg sige, at det jo er kendt stof i alle organisationer, da det jo er et flerårigt projekt, vi har diskuteret med parterne i implementeringsudvalget. Så det er ikke totalt ukendt stof, der dukker op.

Kl. 11.25

Lovforslaget betyder, at de såkaldte ekskluderede sektorer, dvs. de grupper, der ikke var med under det første direktiv og dermed den lov om arbejdstid, vi vedtog i forrige folketingsamling, også bliver omfattet af arbejdstidsreglerne i Danmark.

For de ekskluderede sektorer, og det vil sige lønmodtagere, der arbejder med vejtransport, lufttransport, søtransport, jernbanetransport,

havfiskeri og andre aktiviteter på havet samt læger under uddannelse til speciallæger, er der nu taget stilling til, hvordan deres forhold til arbejdstidsreglerne skal være.

De lønmodtagere, der kaldes mobile lønmodtagere, er kun omfattet af reglerne om maksimal arbejdstid, men ikke af reglerne om pauser, hviletid og helbreds kontrol.

Jernbanearbejdere defineres ikke som mobile lønmodtagere. De er derfor omfattet af hele arbejdstidsdirektivet og dermed af arbejdsmiljølovens regler om hvileperioder og fridøgn og af lov om arbejdstid med reglerne om en maksimal egentlig arbejdstid på 48 timer, ret til pauser, hvis man arbejder mere end 6 timer, og reglerne om helbreds kontrol m.v., når man arbejder om natten.

Den sidste gruppe lønmodtagere, nemlig læger under uddannelse, er omfattet af meget lange overgangsperioder i direktivet, fordi det er dette område, der anses for at give nogle af de største problemer at overholde. Men læger under uddannelse blev i Danmark omfattet af reglerne allerede med virkning fra den 1. april 2002 i forbindelse med fornyelse af overenskomsterne mellem Foreningen af Yngre Læger og Amtsrådsforeningen.

I den forbindelse kan jeg minde om, at arbejdstidsloven på linje med en række andre ansættelsesretlige love, der gennemfører EF-direktiver, viger for kollektive overenskomster, der giver de samme rettigheder til lønmodtagerne, som fremgår af de forskellige relevante direktiver.

Jeg takker for tilslutningen til forslaget og ser frem til det videre arbejde, hvor vi kan gå ind i de nærmere omstændigheder omkring arbejdstidsreglerne.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

**6) Første behandling af lovforslag nr. L 151:
Forslag til lov om ændring af lov om arbejds-
løshedsforsikring m.v. (Refusion).**

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

En a-kasse har efter arbejdsløshedsforsikringsloven ret til refusion fra statskassen af dagpenge eller andre ydelser, som kassen retmæssigt har udbetalt til medlemmerne, men kassen har ikke krav på refusion af fejludbetalinger, medmindre udbetalingen skyldes medlemmets svigagtige forhold eller urigtige eller mangelfulde oplysninger fra en anden a-kasse.

Der er i stigende omfang udbetalt ydelser til medlemmer, der ikke har opfyldt arbejdsløshedsforsikringslovens betingelser for ret til ydelser. Medlemmerne har alligevel fået ret til at beholde disse ydelser eller på grundlag af forvaltningsretlige principper eller på grund af, at a-kassens fejlagtige vejledning har været skyld i, at medlemmet ikke kunne opfylde betingelserne. Udbetalingerne er således blevet betragtet som retmæssige, og de har givet a-kasserne ret til refusion, selv om udbetalingerne faktisk er sket på grundlag af en fejlagtig sagsbehandling.

Venstre er enig i, at det medlem, som får udbetalt en ydelse i god tro, naturligvis ikke skal pålægges at tilbagebetale ydelsen, selv om udbetalingen skyldes en fejl hos a-kassen. Omvendt må denne styrkelse af medlemmernes retssikkerhed ikke blive til en sovepude for a-kasserne, og Venstre støtter derfor dette lovforslag, der forstærker a-kassernes incitament til at administrere korrekt.

Med andre ord finder vi det helt på sin plads, at direktøren for Arbejdsdirektoratet med lovforslaget får bemyndigelse til at fastsætte regler om, at a-kassernes refusion kan bortfalde, for så vidt angår beløb, som medlemmerne alene får ret til som følge af anvendelse af generelle forvaltningsretlige principper, når kasserne har begået fejl.

Ombudsmanden har i en konkret sag fastslået, at en a-kasse kun skal miste sin refusion af fejlagtigt udbetalte ydelser i det omfang, staten

har lidt tabt. Hvis altså a-kassen fejlagtigt udbetaler en ydelse, som medlemmet således ikke har ret til, får a-kassen alligevel ret til refusion i det omfang, medlemmet på grundlag af korrekt vejledning ville have haft ret til en anden ydelse, altså en slags erstatningsretlig regel.

Dette følger af lovgivningen før sommeren 1985, men på dette tidspunkt gennemførte Folketinget en lovændring, der havde til formål at give a-kasserne et økonomisk incitament til at nedbringe a-kassernes fejludbetalinger. Man indførte objektivt ansvar for a-kassernes fejludbetalinger bortset fra tilfælde af svigagtig adfærd hos medlemmerne, og hensigten var, at refusionen skulle bortfalde uden hensyn til statens tab, altså en sanktionsregel. Og således er reglen da også blevet fortolket i praksis.

Kl. 11.30

Det foreliggende lovforslag præciserer denne forståelse af reglen og tilføjer for så vidt ikke noget nyt. Og da Venstre er enig i, at reglen forstået på denne måde styrker a-kasserne incitament til korrekt administration af udbetalingerne, kan vi støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har et spørgsmål til Venstres ordfører.

Er Venstre enig med Ombudsmanden, som mener, at staten kun har krav på tilbagebetaling fra a-kasserne, hvis staten har lidt et reelt tab?

(Kort bemærkning).

Freddy Dam (V):

Nej, Venstre er ikke enig i den opfattelse. Det følger af loven, sådan som den er formuleret i 1985, at der skal godtgøres for mistet refusion for det tilfælde, at der sker fejludbetalinger. Og da loven tilsyneladende ikke har været tilstrækkelig klar på det punkt, har Venstre den opfattelse, at det, der var tænkt som en sanktionsregel, da loven blev lavet i 1985, også fremover skal virke som en sanktionsregel.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var jo klar tale, vi her fik: at a-kasserne skal betale for noget, som der ikke er lidt et tab på. Det er vel en ny juridisk formulering, men den må vi jo så vende tilbage til senere.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ole Vagn Christensen som ordfører.